Tijdstip van onderwerken vanggewas cruciaal voor maïsteelt

Het telen van een vanggewas na de maïs is verplicht. Dat maïsplanten goed kunnen profiteren van de stikstof die het vanggewas vastlegt, is ook bekend. Maar dan moet het gewas wel op het juiste moment zijn ondergewerkt. Dat moment vaststellen vraagt kennis van zaken.

Het vanggewas moet de stikstof die na de maïsteelt achterblijft in de grond, binden voor het jaar erop. Zodat die in de winter niet kan uitspoelen naar het grondwater. Het inzaaien van het vanggewas moet niet louter worden gezien als een wettelijke verplichting. “Het vasthouden van de stikstof (N) in de bodem is juist erg belangrijk voor het volggewas vanwege de strengere bemestingsnormen”, zegt John Verhoeven, onderzoeker bij PPO. Samen met Willem van Geel (PPO) en Herman van Schooten (Livestock Research) zocht hij uit wanneer het gewas het beste ondergewerkt kan worden, zodat de maïs er het meest van kan profiteren. In grote lijnen kwam naar voren dat een goed ontwikkeld vanggewas vroeg in het voorjaar moet worden ingewerkt, het liefst voordat er hergroei en stikstofopname optreedt. Bij te laat onderwerken is de hergroei inmiddels gestart, waardoor het gewas water en stikstof aan de grond heeft onttrokken. In de praktijk wordt nog weleens een snede gewonnen van het vanggewas, alvorens de stoppel wordt ondergewerkt. En enkele dagen later wordt de maïs al gezaaid. Verhoeven: “Men moet er in dat geval rekening mee houden dat de microben in de grond stikstof nodig hebben bij de vertering van de gewasresten, waardoor er te weinig stikstof beschikbaar is voor de begingroei van de maïs. Bij onderwerken, vlak voor de inzaai, kan dan ook geen rekening meer worden gehouden met N-nalevering uit de ingewerkte zode.”

Ideale onderwerktijdstip

Een tijdig gezaaid en goed geteeld vanggewas na snijmaïs kan 35 tot 40 kilo N per hectare vastleggen. In geval van een winterhard vanggewas is ongeveer 50 tot 70 procent van die N vervolgens opneembaar voor het volggewas. Dit blijkt uit praktijkproeven. Literatuuronderzoek wijst uit dat het vanggewas het beste ondergewerkt kan worden tussen 1 februari en eind maart. Een eenduidiger tijdstip is op dit moment niet te geven. De afbraaksnelheid van het gewas in de grond hangt namelijk af van de temperatuur (hoe warmer, hoe hoger de afbraaksnelheid) en de C/N-verhouding en afbreekbaarheid van het gewas (hoe houtiger en meestal ouder het gewas, hoe trager de afbraaksnelheid).
Inmiddels zijn het PPO en Livestock Research begonnen aan veldproeven die meer inzicht moeten geven in het onderwerktijdstip in relatie tot de C/N-verhouding van het vanggewas en de ontwikkeling van de maïs. Ook wordt gezocht naar handvatten op basis waarvan de praktijk het ideale onderwerkmoment kan bepalen. De eerste resultaten van het onderzoek worden eind 2011 verwacht.

Het rapport ‘Inwerktijdstip van winterharde vanggewassen’ is te downloaden van library.wur.nl

BEHOUD STIKSTOF

Een goed geteeld vanggewas kan 35 tot 40 kilo N per hectare vastleggen.

Foto: Twan Wiermans

Hoezo grote stallen voor dieren?

Voor mijn werk reis ik regelmatig door ons kikkerland. Een interview hier en een bedrijfsbezoek daar. Hoewel 60.000 km op jaarbasis in de auto best wel veel is, leer ik er nog steeds van. Niet zozeer het autorijden zelf, want deskundigen zeggen dat je steeds nonchalanter wordt naarmate je meer rijdt. Neen, ik denk meer aan alles wat zich om mij heen beweegt als ik door de dorpen en steden en over de wegen trek.
Neem nu bijvoorbeeld mijn rit laatst naar het westen vanuit het oosten van het land. Onderweg zie je een afwisselend landschap aan je voorbijtrekken. Best nog veel groen te zien onderweg, denk ik. Maar wat mij meer en meer verbaast is die enorme hoeveelheid aan bedrijfshallen die op mooie zichtlocaties staan. Hoe komt het trouwens dat ze die blijven bouwen terwijl zo’n 11 procent (gegevens makelaarsvereniging) leegstaat? En in de dorpen en steden torenhoge mensenflats met veel borden met ‘te koop’ erop.
Vele fabriekshallen doen qua grootte niet onder voor de arena in Amsterdam. Wat zich afspeelt in deze hallen, weet ik niet. Soms staan er klinkende namen op die megafabrieken, maar soms ook helemaal niets. En het lijkt erop dat niemand zich erover opwindt.
Dat snap ik niet.
Wanneer we een beetje groot uitgevallen stal zien met daarin dieren, beginnen groepen mensen vol afschuw ‘neen, neen’ te roepen. Men denkt dat de dieren in die stallen het slecht hebben. We weten inmiddels wel dat het dierenwelzijn niet afhangt van de grote van de stal. Doorgaans scoren grote stallen op het punt van dierenwelzijn zelfs beter dan kleine, omdat hier wel het geld is om te investeren in comfort voor de dieren.
Ik maak me tegenwoordig meer zorgen over die mensen in al die hoge flatgebouwen die overdag in die megafabriekshallen rondlopen. Is er nu niemand die zich hier druk over maakt? En zou er wel eens gemeten zijn welk effect het wonen en werken in zo’n mega-gebouw op het welzijn van die mensen heeft?

Frank de Vries
redactie V-focus